

Komunikacja językowa

Kontekst (rzeczywistość)

Komunikat

Nadawca ----- Odbiorca

Kontakt

Kod

- **Kontekst:** rzeczywistość, o której wypowiada się Nadawca. Najważniejszą funkcją tego aktu komunikacji jest funkcja informacyjna - poznawcza. Występuje ona w tekstach, które mają przekazywać informacje dotyczące otaczającego nas świata. Może to być artykuł naukowy, podręcznik, pismo urzędowe itp.. Dominuje tu zatem język publicystyczny i naukowy.
- **Komunikat:** sposób jego zorganizowania. Nakazuje Odbiorcy zwrócić na siebie uwagę. Na czoło wysuwa się tutaj funkcja poetycka - estetyczna. W tekście, posiadającym charakter estetyczny, wykorzystywane są środki artystycznego przekazu, zabiegi stylistyczne i środki poetyckie. Tekst tego typu powinien być oryginalny i unikatowy pod względem językowym.
- **Kontakt:** odpowiada mu funkcja fatyczna, która służy do nawiązania kontaktu z Odbiorcą i podtrzymywania lub zakończenia go. Tego typu funkcja występuje w komunikacji potocznej (przywitanie się, rozmowa telefoniczna lub pożegnanie się).
- **Kod:** system znaków, droga, przez którą znak przenika do Odbiorcy (wzrok, słuch, gesty, mimika). Spełnia tu dużą rolę funkcja metajęzykowa - wyjaśniająca. Tłumaczy ona sens kodu nadanego przez Nadawcę. Posiadają ją teksty zajmujące się badaniem języka (lingwistyczne, językoznawcze).
- **Nadawca:** przyporządkowana mu jest funkcja ekspresywna. Zdradza ona indywidualne, osobiste właściwości mówiącego. Jest to świadome przekazywanie emocji za pomocą środków językowych. Funkcja ta wyraża też odczucia Nadawcy (może to być list lub pamiętnik). Funkcja ta dodatkowo informuje Odbiorcę o pochodzeniu, statusie społecznym, wieku czy płci Nadawcy.
- **Odbiorca:** przyporządkowana mu jest funkcja impresywna. Nadawca, wysyłając komunikat kształtuje u Odbiorcy określone postawy i zachowania (np.: nakaz, komenda, polecenie, prośba). Funkcją tą wykorzystują teksty podane w formie wołacza - reklamy, zarządzenia, ogłoszenia, znaki (Stój!, Uwaga!) lub zdania wykrzyknikowe o charakterze rozkazującym: Patrz uważnie!

Funkcje języka

Funkcja ekspresywna	nadawca wyraża emocje, doznania w stosunku do odbiorcy	np. <i>Kochanie!, syneczku,</i> zwracając się do kogoś bliskiego
Funkcja fatyczna	zdolność elementów językowych do ustalenia i podtrzymywania kontaktu językowego między nadawcą a odbiorcą	np. <i>sluchaj!, więc, aha, hej!, tak..., tak, baj, baj, bywaj!</i>
Funkcja impresywna	nadawca nakłania odbiorcę do jakichś działań lub postaw, używa w wypowiedzi formę wołacza, skłania do określonego działania	np. <i>Zosiu! Czytaj głośniej!</i>
Funkcja informatywna	podstawowa odmiana funkcji komunikatywnej, w której nadawca podaje odbiorcy informacje o świecie, czy też o samym sobie	np. telewizyjne bloki informacyjne
Funkcja komunikatywna (przedstawieniowa)	nadawca porozumiewa się z odbiorcą za pomocą tekstu	
Funkcja poetycka	nadawca zwraca uwagę odbiorcy na tekst, jego cechy estetyczne, np. na metaforykę.	
Funkcja stanowiąca	istnieje wówczas, gdy mamy do czynienia nie tylko z informacją, ale i z pewnym dokonaniem, stwierdzeniem stanu faktycznego	np. <i>My uczniowie, oficjalnie dowiadujemy się od dyrektora szkoły, że w bieżącym roku szkolnym uroczystość rozdania świadectw odbędzie się 19 czerwca.</i>
Funkcja znaczeniowa (semantyczna)	właściwa każdemu morfemowi leksykalnemu	Z dwu zdań <i>Stas jedzie na obóz wędrowny</i> i <i>Stas jedzie na obóz wędrowny?</i> pierwsze jest oznajmujące, a drugie pytające; zdania te mają odmienne znaczenie, chociaż różnią się tylko intonacją.

